

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: LV40008020804
Nor. kods LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

23.07.2014. Nr. 0720142026/A1503

Uz TAP VSS-629

Iekšlietu ministrijai

*Par likumprojektu "Civilās
aizsardzības un katastrofas
pārvaldīšanas likums"*

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi un nesaskaņo likumprojektu "Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums", jo ir šādi iebildumi:

LPS, izvērtējot situāciju civilās aizsardzības sistēmā un nepieciešamību izstrādāt jaunu tiesisko regulējumu "Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likums", atzīmē, ka pirms likuma izstrādes konceptuāli jāvienojas par sekojošo:

1. Vai civilās aizsardzība sistēma balstīsies no padomju laikiem saglabātās kolektīvās aizsardzības principos vai arī tiks organizēta kā uz sabiedrības drošību virzīta sistēma, kuras sastāvā strādā profesionāli dienesti.

2. Jāizvērtē, vai katastrofu pārvaldības plānošana ir vai nav jānodod valsts dienestu profesionālā atbildībā atbilstoši to pienākumiem, tiesībām, uzdevumiem valsts, reģionu vai vietējās pašvaldības līmenī. Pašvaldību loma Katastrofu pārvaldības plāna izpildē būtu šī pārvaldības plāna un tā izpildes sabiedriskā uzraudzība, rūpējoties par iedzīvotāju drošību un aizsardzību savā administratīvajā teritorijā ārkārtas situāciju gadījumos.

3. Katastrofu pārvaldības plāns obligāti saskaņojams ar pašvaldību.

4. Katastrofu veida pārvaldības plānā jānosaka atbildīgais dienests, tā uzdevumi, resorpakļautība, iesaistītās struktūras, resursi un rīcības plāna secība atbilstoši ārkārtas situācijas bīstamības pakāpei. Nosakot katastrofas veida pārvaldības atbildīgo dienestu un tā kompetentās tiesības iesaistīt strukturālos formējumus profesionālai rīcībai katastrofu veida pārvaldībā, nozīmi zaudē pašreizējā Civilās aizsardzības likumā noteiktais Civilās aizsardzības komisijas formējums.

5. Jaunajā regulējumā jānosaka katram subjektam deleģētie pienākumi, vienlaikus paredzot atbilstošas tiesības un resursus (nevis pienākumi pašvaldībām, resursi un tiesības IM).

6. Izvērtējot piedāvāto likumprojektu, LPS konceptuāli atbalsta ieceri, ka civilās aizsardzības sistēma definējama pēc nozares un administratīvi teritoriālā principa, taču šādas sistēmas izveide iespējama tikai pēc šādiem nosacījumiem:

6.1. precīzāk jādefinē principi pašvaldību sadarbībai preventīvo gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas uzdevumu veikšanai, paredzot kopīgu pašvaldību iestāžu izveidošanu (sk. 3. panta (2) daļas 2) punkta redakciju);

6.2. precīzi definējama VUGD un ministriju kompetence katastrofu pārvaldībā;

6.3. pašvaldības institūcijas izveide uzdevumu izpildei civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas jomā iespējama tikai pēc attiecīga finansēšanas apjoma un avotu noteikšanas;

6.4. precīzi izstrādājama kārtība, kādā vietēja mēroga katastrofas pārvaldīšanā iesaistāmas valsts un pašvaldības institūcijas, juridiskas un fiziskas personas, kā arī to rīcībā esošie resursi.

7. Attiecībā uz piedāvāto likumprojektu izsakām šādas iebildes:

7.1. Lūdzam izteikt likumprojekta 4. panta (2) daļu šādā redakcijā: “Par pašvaldības civilo aizsardzību un tās uzdevumu izpildi atbild attiecīgās administratīvās teritorijas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta struktūrvienības priekšnieks”.

Pamatojums: likumprojektā būtiski sašaurināta VUGD nozīme un kompetence civilās aizsardzības jomā. Visa atbildība par vietēja mēroga katastrofu pārvaldīšanu deleģēta pašvaldībām un pašvaldības domes priekšsēdētājam. Valsts institūcijas norobežojas no atbildības sabiedrības drošībai svarīgā jomā. Tas var radīt CA sistēmas izjaukšanu, nevis tās darbības efektivitātes uzlabošanu.

7.2. Lūdzam izteikt likumprojekta 5. panta (1) daļas 2) a) punktu šādā redakcijā: “a) tehnogēnās katastrofas (piemēram, avārijas ar ķīmisko, radioaktīvo un bioloģisko vielu noplūdi **vai klātbūtni**, ugunsgrēki ēkās un tautsaimniecības objektos, **sprādzienbīstamība** un sprādzieni, transporta (sauszemes, ūdens un gaisa) avārijas, dambju pārrāvumi, komunālo un enerģētisko tīklu pārrāvumi, informācijas tehnoloģiju drošības incidenti, ēku un būvju sabrukšana un citas infrastruktūras avārijas)”.

Pamatojums:

- Izslēgt “ražošanas” – ne visas avārijas ir kvalificējamas kā ražošanas avārijas.

- Papildināt ar “vai klātbūtni”, jo var būt situācijas, kad viela nav noplūdusi, bet ir kvalificējama kā bīstama, piemēram, atrasta muca ar bīstamu vielu.

- Papildināt ar “sprādzienbīstamība”. Tas dotu tiesības noteikt katastrofas stāvokli situācijās, kad sprādziens vēl nav noticis, bet pastāv tā iespējamība – piemēram, atrasts sprādzienbīstams objekts (kara lādiņa atrašana būvniecības objektos).

7.3. Lūdzam izteikt likumprojekta 5. panta (2) daļu šādā redakcijā: “(2) Atbilstoši katastrofas **mērogam, tas ir**, radīto postījumu apjomam un katastrofas pārvaldīšanā iesaistāmo resursu, piemēram, cilvēkresursi, kustamais un nekustamais īpašums vai valdījums (turpmāk – resursi), iespējām izšķir:”.

7.4. Lūdzam izteikt likumprojekta 6. panta (1) daļu šādā redakcijā: “Katastrofas pārvaldīšanu atkarībā no katastrofas veida veic Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests vai – atbilstoši kompetencei – Valsts civilās aizsardzības plānā vai pašvaldību civilās aizsardzības plānos norādītās valsts iestādes”.

Pamatojums:

Piedāvātais regulējums ir pretrunā ar likumu “Par pašvaldībām”, kura 15. panta 18. punkts nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir “piedalīties civilās aizsardzības pasākumu nodrošināšanā”. Savukārt likumprojekts nosaka pašvaldību pienākumu nodrošināt katastrofu pārvaldību.

Lūdzam 6. pantā definēt civilās aizsardzības sistēmas darbības vadību un koordinēšanu, kas, mūsdiā, jāveic VUGD, izslēdzot iespēju visu atbildību par sistēmas darbību un tās uzdevumu izpildi attiecīgajā administratīvajā teritorijā deleģēt pašvaldībām.

7.5. Lūdzam likumprojekta 7. panta (2) daļu izteikt šādā redakcijā: “Atbilstoši savai kompetencei katastrofas pārvaldīšanu vada”.

7.6. Lūdzam likumprojekta 10. pantā (1) daļā vārdus “Iekšlietu ministrija” aizstāt ar “Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu”.

Pamatojums: Piedāvātā norma neatbilst Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 21. panta pirmajai daļai, kura nosaka, ka “Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests .. realizē valsts politiku .. civilās aizsardzības jomā ..”.

7.7. Likumprojektā 11. panta 1) punktā jāparedz norma, ka viens no VUGD uzdevumiem ir sadarbībā ar pašvaldībām izstrādāt pašvaldību civilās aizsardzības plānus.

7.8. Likumprojekta 11. panta 2) punkts izsakāms šādā redakcijā: “Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests izveido un uztur datubāzi par visiem esošajiem katastrofu pārvaldīšanas resursiem”.

Pamatojums:

Pašlaik VUGD uztur un aktualizē visu pieejamo katastrofu pārvaldīšanas resursu sarakstus, kas ļauj nepieciešamības gadījumā operatīvi piesaistīt minētos resursus no pašvaldībām un plānot to efektīvu izmantošanu; nav saprotams, kādēļ no šāda regulējuma jāatsakās.

7.9. Likumprojekta 10., 11. un 12. pantā precīzi jādefinē Valsts institūciju (VUGD, PVD, Valsts policijas) un dienestu operatīvā rīcība ārkārtas vai katastrofas gadījumos savas tiešās kompetences ietvaros. Jau pašlaik saskaņā ar Civilās aizsardzības plānu katram no šiem dienestiem ir pienākumi, tiesības, noteikti rīcības plāni, izstrādātas instrukcijas, veikta apmācība, profesionāli gatavoti kadri, definētas zināmas procesuālās darbības

nelaimes, ārkārtas situācijas vai katastrofu gadījumos, sākot no augstākās vadības sastāva līdz ierindas darbiniekiem;

7.10. Likumprojektā jāparedz norma, ka šo dienestu pienākums atbilstoši likumprojektā minētajai katastrofu pārvaldībai (likumprojekta 8. pants) ir izstrādāt rīcības plānu nelaimes, ārkārtas situāciju vai katastrofu gadījumos, par pamatu ņemot dienestu rīcības plānus atbilstoši savai kompetencei, un to vajadzības gadījumā saskaņot ar vietējo pašvaldību, ja tas skar tās administratīvo teritoriju;

7.11. Likumprojekta 13. panta (2) daļa izsakāma šādā redakcijā: “Pašvaldības dome”:

- 1) nodrošina pašvaldības institūcijas ar nepieciešamo finansējumu tām noteikto uzdevumu izpildei civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas jomā;
- 2) apstiprina pašvaldības Civilās aizsardzības komisijas nolikumu, kā arī apstiprina pašvaldības Civilās aizsardzības komisiju;
- 3) izskata un apstiprina pašvaldības Civilās aizsardzības plānu.

Pašvaldība:

- 1) izstrādā un saskaņo ar Iekšlietu ministriju pašvaldības Civilās aizsardzības komisijas nolikumu;
- 2) izskata pašvaldības Civilās aizsardzības plānu;
- 3) pēc valsts institūcijas vai amatpersonas, kura ir atbildīga par katastrofu pārvaldīšanas vadību, pieprasījuma sniedz informāciju par pašvaldības rīcībā esošajiem katastrofu pārvaldīšanas resursiem;
- 4) nodrošina darba un sadzīves apstākļus (piemēram, elektroenerģijas apgāde, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju resursi un infrastruktūra, darba telpas, pagaidu izmitināšana, ēdināšana) katastrofu novēršanā un to seku likvidēšanā pieaicinātajam personālam;
- 5) piedalās civilās aizsardzības mācībās un organizē pašvaldības civilās aizsardzības mācības.

Pamatojums:

Neatbilstoši lietots termins “pašvaldības dome”, jo domi veido vēlēti deputāti (likuma “Par pašvaldībām” 18. pants), savukārt domes lēmumu izpildi nodrošina domes ievēlētas vai ieceltas amatpersonas, pašvaldības iestādes un to darbinieki, kā arī kapitālsabiedrības. Domes organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina pašvaldības administrācijas darbinieki (likuma “Par pašvaldībām” 25. panta trešā daļa). Tāpēc būtu jānodala domes un pašvaldības kompetences.

7.12. Izslēgt 13. panta otrās daļas 2. punktu, jo nav pamatojuma, kam vajadzīgi pašvaldības saistošie noteikumi civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas jomā. Nav skaidrs, kas vēl papildus likumam, MK noteikumiem, CA plānam tajos būtu jāparedz.

7.13. Izteikt likumprojekta 13. panta (2) daļas 6) punktu šādā redakcijā: “Pašvaldības Civilās aizsardzības komisija lemj par nepieciešamību veikt un nepieciešamības gadījumā veic iedzīvotāju evakuāciju no katastrofas apdraudētajām vai skartajām teritorijām, nodrošinot

iedzīvotāju uzskaiti, pagaidu izmitināšanu, ēdināšanu, sociālo aprūpi un medicīniskās palīdzības sniegšanu.

7.14. Nav saprotama ideja pašvaldību civilās aizsardzības komisijas nolikumu saskaņot ar Iekšlietu ministriju, ja līdz šim tas sekmīgi tika veikts, saskaņojot ar VUGD (13. pants (2) daļa 3) punkts.

7.15. Attiecībā uz likumprojekta 15. panta (4) daļas redakciju nav iebildumu, taču gadījumos, kad tiek izveidota pašvaldības katastrofu pārvaldīšanas institūcija, jāparedz, ka arī šī institūcija šo dokumentu būs tiesīga pieprasīt un saņemt, lai nodrošinātu preventīvo pasākumu īstenošanu un attiecīgās informācijas iekļaušanu pašvaldības CA plānā.

7.16. Pārejas noteikumos punkti 6 un 7. nav reāli un ir jāpārskata, jo pašlaik likumprojekts atrodas tikai saskaņošanas stadijā, termiņi jānosaka šādi:

7.16.1. Pašvaldības civilās aizsardzības nolikums jāapstiprina trīs mēnešu laikā pēc likuma pieņemšanas;

7.16.2. Pašvaldības civilās aizsardzības plāns – 9 mēnešu laikā pēc likuma izsludināšanas.

7.17. Likumprojekta 25. pantā jānorāda finansējuma avots, jo līdz šim pašvaldības rīkojušās saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām”, kur 15. panta 18. punkts nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir “piedalīties civilās aizsardzības pasākumu nodrošināšanā”. Savukārt likumprojekts nosaka pašvaldību pienākumu nodrošināt katastrofu pārvaldību.

Priekšsēža p. i.

Vineta Reitere

23.07.2014. 8:36

1398

Aino Salmiņš, Padomnieks tehnisko problēmu jautājumos
67508561, 29166924, aino.salmins@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.